

	PODSTAWA PROGRAMOWA	LICZBA GODZIN	Publiczne Gimnazjum w Krościenku n. Dunajcem - - WYMAGANIA Z HISTORII		ŚRODKI I METODY DYDAKTYCZNE	POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
			POZIOM PODSTAWOWY (ocena dopuszczająca i dostateczna)	POZIOM PONADPODSTAWOWY (ocena dobra i bardzo dobra)		
PRADZIEJE						
Wstęp – Historia jako nauka	1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym zajmuje się historia • wyjaśnia, i stosuje pojęcia: chronologia, periodyzacja dziejów era, wiek, cezura, historia, źródło historyczne, pradzieje, starożytność, średniowiecze, nowożytność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa chronologię wydarzeń • wyjaśnia procesy przyczynowo-skutkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • słownik języka polskiego • atlas historyczny • współczesna mapa Europy • oś czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność posługiwania się osią czasu i umieszczania wydarzeń w czasie • umiejętność podziału źródeł historycznych na materialne i niematerialne, potrafi podać przykłady źródeł
Afryka – kolebka ludzkości	1.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: paleolit, neolit, kultura, gatunek, ewolucja, homo habilis, homo erectus, australopitek, neandertalczyk • wyjaśnia proces ewolucji gatunku ludzkiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi posługiwać się mapą • potrafi korzystać ze źródeł historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • atlas historyczny • oś czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność posługiwania się mapą i atlasem oraz rozwiązywania zadań w zeszytach ćwiczeń
Człowiek rozumny kolonizuje świat	1.1 1.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować początki dziejów człowieka współczesnego • rozumie i posługuje się poznanymi pojęciami: epoka kamienna, zbieractwo, łowiectwo, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umieszcza na osi czasu pojawienie się człowieka rozumnego • współczesnego i 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • atlas historyczny • oś czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność posługiwania się mapą oraz rozwiązywania zadań w zeszytach ćwiczeń

			koczownictwo	wskazuje na mapie etapy zasiedlenia przez niego ziemi <ul style="list-style-type: none"> • rozumie zależności między środowiskiem naturalnym a warunkami życia • rozumie i potrafi wyjaśnić znaczenie umiejętności posługiwania się mową 		
Pierwsze wioski rolników – rewolucja neolityczna na Bliskim Wschodzie	1.1 1.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ warunków naturalnych na życie i zajęcia ludzi • wyjaśnia i posługuje się pojęciami: Żyzny Półksiężyc, rewolucja neolityczna, megality, brąz • potrafi wskazać korzyści, jakie przyniosło człowiekowi udomowienie dzikich zwierząt 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związki między zmianami klimatycznymi a zmianami warunków życia człowieka • prezentuje i wyjaśnia zmiany, jakie towarzyszyły przejściu do gospodarki wytwórczej • potrafi porównać koczowniczy tryb życia z osiadłym • potrafi scharakteryzować rozwój rolnictwa na terenie Europy • ocenia znaczenie osiadłego trybu życia dla dalszych dziejów ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • analiza źródeł kartograficznych • mapa ścienna Starożytnego Wschodu 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność uczniów na lekcji • umiejętność posługiwania się mapą oraz rozwiązywania zadań w zeszycie ćwiczeń • ocena umiejętności dokonywania analizy porównawczej

Cywilizacja mezopotamska	2.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia okoliczności powstania pierwszych miast jako centrów życia społecznego i kulturowego • potrafi wskazać położenie geograficzne Mezopotamii • wyjaśnia i posługuje się pojęciami: rewolucja urbanistyczna, rolnictwo irygacyjne, monarchia, ziggurat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi umiejscowić w czasie i przestrzeni historycznej starożytne cywilizacje i imperia Bliskiego Wschodu • potrafi przedstawić główne zadania władzy w starożytnym państwie • potrafi opisać rolę Sumerów w rozwoju pierwszych miast-państw • wyjaśnia znaczenie dla ludzkości osiągnięć cywilizacyjnych Mezopotamii 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena aktywności uczniów • umiejętność zabrania głosu w dyskusji • ocena umiejętności analizy tekstu źródłowego
W skrócie	Podsumowanie wiadomości o początkach człowieka – ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1h					
STAROŻYTNOŚĆ						
W państwie faraona	2.2 2.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać na mapie terytorium starożytnego Egiptu • potrafi scharakteryzować powstanie cywilizacji egipskiej • potrafi opisać znaczenie i rolę faraonów w Egipcie • wyjaśnia sposób budowania monumentalnych grobowców – piramid, • wyjaśnia pojęcia: faraon, hieroglify, wezyr, kapłani, sarkofag, mumia, politeizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować system wierzeń w Egipcie • potrafi scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie (faraona, urzędników, kapłanów, chłopów) • wyjaśnia, dlaczego w 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • atlas historyczny • źródła ikonograficzne • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność pracy z mapą, ilustracją, ćwiczeniami oraz tekstem źródłowym

				Egipcie balsamowano ciała zmarłych		
Starożytny Izrael i religia monoteistyczna	3.1 3.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie wymienia główne zasady judaizmu oraz potrafi wskazać i opisać podstawowe symbole judaizmu • dokonuje podziału Biblii na Nowy i Stary Testament • wyjaśnia pojęcia i terminy: niewola babilońska, prorocy, synagoga, Talmud, szabas • wskazuje na mapie Palestynę, omawia jej położenie geograficzne i warunki naturalne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić różnice między politeizmem a monoteizmem • potrafi analizować fragmenty Biblii • omawia historię Królestwa Dawida i Salomona • omawia dzieje Abrahama • rozumie narodowy charakter judaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa Bliskiego Wschodu • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność analizy tekstów źródłowych
Osiągnięcia pierwszych cywilizacji. Pismo i prawo w państwach Bliskiego Wschodu	2.3 2.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa i opisuje znaczenie pisma w funkcjonowaniu państwa • potrafi rozróżnić pismo klinowe oraz pismo hieroglificzne i ideograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie wpływ osiągnięć cywilizacyjnych starożytnego Wschodu na dalsze dzieje ludzkości • przedstawia podstawową zasadę prawa Hammurabiego 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • atlas historyczny • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena aktywności uczniów • projekt, praca w grupach i prezentacja osiągnięć pierwszych cywilizacji • umiejętność wyciągania wniosków
W skrócie	Podsumowanie wiadomości o pierwszych cywilizacjach Bliskiego Wschodu					

– ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1h						
Grecja i Morze Śródziemne – kolebka cywilizacji europejskiej	4.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Grecję, omawia jej położenie geograficzne i warunki naturalne • wyjaśnia wpływ środowiska na gospodarkę starożytnej Grecji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi systematyzować wydarzenie według następstw w czasie • potrafi opisać wpływ kontaktów ze Wchodem na kulturę grecką 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa basenu Morza Śródziemnego • tekst źródłowy • zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawność orientacji na mapach
Polis – wspólnota obywateli	4.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje system demokracji ateńskiej • poprawnie posługuje się pojęciami: polis, hoplita, falanga, agora • płynnie porusza się w obrębie pojęcia grecka polis 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie charakteryzuje ustrój polityczny starożytnej Grecji • wskazuje różnice między arystokracją a resztą społeczeństwa • określa różnice w organizacji i systemie politycznym polis arystokratycznej, oligarchicznej i demokratycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności wyciągania wniosków • przyczynowo-skutkowych
Sparta	4.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Spartę • charakteryzuje ustrój Sparty • przedstawia historię początków Sparty • posługuje się pojęciami: Sparta, efor, Lacedemończycy, periojkwowie, heloci, geruzja • charakteryzuje warunki naturalne Sparty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sposób sprawowanie władzy i organizację społeczną • potrafi opisać spartański model wychowywania dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik, mapa • teksty źródłowe • folia: schemat ustroju Sparty • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność analizy źródeł • ocena wyników pracy ze źródłami
Demokracja ateńska	4.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i charakteryzuje system demokracji ateńskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje reformę Solona i Klejstenesa z 508 i 507r. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa starożytnej Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów do lekcji • ocena umiejętności

			<ul style="list-style-type: none"> • opisuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa • posługuje się pojęciami i terminami: ostracyzm, Rada Pięciuset, strateg 	<p>p.n.e.</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sprawowanie władzy i organizację społeczną • wskazuje różnice w organizacji i systemie politycznym Aten i Sparty 	<ul style="list-style-type: none"> • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<p>wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych</p>
Kultura starożytnych Greków	4.3 6.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę igrzysk olimpijskich oraz przebieg pierwszych olimpiad • wymienia konkurencje, które były rozgrywane podczas olimpiad • wymienia cechy charakterystyczne religii greckiej • rozumie znaczenie religii w życiu Greków • zna i wyjaśnia rolę świątyni • przedstawia znaczenie filozofii w kulturze greckiej, • potrafi wyjaśnić poglądy Sofistów i Sokratesa na rolę człowieka • wyjaśnia rolę mitów w życiu Greków • wymienia bogów greckich i ich atrybuty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje system wierzeń i teatr jako czynniki integrujące starożytnych Greków, • wyjaśnia znaczenie religii politeistycznej w Grecji • wskazuje elementy integrujące starożytnych Greków (język, system wierzeń, teatr, igrzyska olimpijskie) • przedstawia postacie poetów epickich: Homera i Hezjoda i ich twórczość • potrafi ocenić rolę kultury greckiej dla współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • materiały ilustracyjne (albumy) • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • stopień przygotowania uczniów do lekcji • sposób prezentacji zebranych materiałów • ocena pracy uczniów podczas lekcji • ocena pracy w grupach na lekcji
Dziedzictwo kultury Greckiej □ -teatr i igrzyska	4.3 6.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najważniejszych twórców greckiego teatru • objaśnia rolę wychowania fizycznego w starożytnej Grecji • wyjaśnia i zna datę 776 r. p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić związek pomiędzy teatrem a religią obywatelską • rozpoznaje rodzaje utworów dramatycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów na lekcji • ocena samodzielnej pracy na lekcji

Sztuka grecka	4.3 6.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę Akropolu w Atenach • potrafi rozpoznać zabytki sztuki greckiej • potrafi opisać pod kątem architektonicznym Partenon • poprawnie posługuje się terminami i pojęciami: metopy, propyleje • przedstawia postać Fidiasza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa porządki architektoniczne • potrafi wskazać różnice w rodzajach poszczególnych kolumn 	<ul style="list-style-type: none"> • materiały ilustracyjne • podręcznik • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów na lekcji • ocena referatów
Podboje Aleksandra Macedońskiego	Poza podstawą programową	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać na mapie miejsca: Granik, Cheronea, Issos, Gaugamela oraz zna daty tych bitew • omawia podbój Persji przez Aleksandra Macedońskiego • omawia główne ośrodki i osiągnięcia kultury hellenistycznej • wyjaśnia znaczenie dat – 338 r. p.n.e., 334 r. p.n.e. • omawia skutki śmierci Aleksandra dla jego imperium 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać na mapie i omówić etapy podbojów Aleksandra Macedońskiego • przedstawia politykę Aleksandra wobec podbitych ludów 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa podbojów Aleksandra Wielkiego • tekst źródłowy • praca w grupach 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność uczniów na lekcji • orientacja na mapie • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi
W skrócie		Podsumowanie wiadomości o starożytnej Grecji – ocena według kryteriów zawartych w WOS i PSO – 1h				
Rzeczpospolita Rzymian	5.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne położenia i warunków naturalnych Italii • wskazuje przyczyny ustanowienia republiki • wymienia istniejące w Rzymie urzędy: pretorzy, edylowie, kwestorzy • zna daty 509 r. p.n.e., 753 r. p.n.e. • posługuje się pojęciami i terminami: Forum Romanum, republika, Zgromadzenie Ludowe, plebejusz, proletariusz • przedstawia postacie Romulusa i Remusa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy w Rzymie • umiejscawia w czasie i charakteryzuje organizację społeczeństwa w Rzymie • przedstawia legendarne początki 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • atlas historyczny • mapa Italii 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacja na mapie • praca ze źródłem kartograficznym i ikonograficznym • ocena wypowiedzi uczniów podczas prowadzenia zajęć z nowego tematu lekcji

				Rzymu		
Rzym w okresie wielkich podbojów	5.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki wojen punickich • prezentuje geograficzne i ekonomiczne skutki podbojów • opisuje podbój świata hellenistycznego • wyjaśnia i zna daty: (264–241 p.n.e.), 202 r. p.n.e., 146 – – – – 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Rzymu oraz sposób traktowania ludów podbitych i niewolników • przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • wykład • zeszyt ćwiczeń • zeszyt ćwiczeń do map konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność posługiwania się źródłem tabelarycznym • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi:
Skutki podbojów	5.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje postawy Rzymian wobec niewolników i ludów podbitych • wie, czym było powstanie Spartakusa (73–71 p.n.e.) • omawia skutki dyktatury Juliusza Cezara • posługuje się pojęciami i terminami: latyfundia, proletariat, gladiator • przedstawia postacie Oktawiana Augusta, Marka Antoniusza, Brutusa • wyjaśnia znaczenie dat 58–49 p.n.e., 31 r. p.n.e., 74–71 p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny upadku republiki • omawia skutki wojen domowych w republice rzymskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • atlas historyczny • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów do lekcji na temat wojen okresu wielkich podbojów Rzymu, cech ustroju republikańskiego w Rzymie • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych
Pierwsze wieki cesarstwa rzymskiego	5.1 5.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „pokój rzymski” • opisuje nowe formy ustroju (pryncypat) • opisuje podboje Oktawiana Augusta • poprawnie posługuje się pojęciami i terminami: cesarstwo i romanizacja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia proces romanizacji prowincji • umiejscawia w czasie i charakteryzuje sprawowanie władzy oraz organizację społeczeństwa w cesarstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • mapa: podboje Rzymu od I–II w. p.n.e. • podręcznik • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-

						skutkowych
Kultura starożytnego Rzymu	5.3 6.1 6.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje przykłady wpływu kultury greckiej na kulturę rzymską • charakteryzuje rozwój literatury rzymskiej • opisuje rolę Mecenasa w kulturze • przedstawia życie codzienne oraz formy rozrywki w starożytnym Rzymie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozróżnić elementy kultury przyjęte przez Rzymian oraz wskazać ich własne osiągnięcia • potrafi wyjaśnić znaczenie powiedzenia „chleba i igrzysk” 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena samodzielnej pracy na lekcji • ocena pracy w grupach na lekcji • ocena przygotowania materiałów do lekcji
W starożytnym Rzymie	5.3 6.1 6.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i opisuje rolę i znaczenie Forum Romanum w Rzymie • wymienia zabytki architektury starożytnego Rzymu • opisuje znaczenie term 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać rolę i znaczenie Koloseum • potrafi wymienić najważniejszy łuk triumfalny w Rzymie • potrafi wymienić przykłady osiągnięć starożytnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • Podręcznik • teksty źródłowe • źródła ikonograficzne • materiały ilustracyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności czytania planu miasta • ocena pracy w grupach na lekcji
W skrócie	Podsumowanie wiadomości o starożytnym Rzymie – ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1h					
Początki i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa	7.1 7.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze zasady wiary chrześcijańskiej • wskazuje przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa oraz opisuje etapy jego rozwoju • wymienia powody i wskazuje przykłady prześladowań chrześcijan w państwie rzymskim • opisuje sytuację polityczną Palestyny po rozpadzie imperium Aleksandra Macedońskiego • wyjaśnia pojęcia i terminy: apostoł, synod, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi umiejscowić w czasie i przestrzeni historycznej narodziny i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów do lekcji • ocena wypowiedzi uczniów podczas prowadzenia zajęć z nowego tematu lekcji • ocena krótkiego testu z wiadomości na temat dziejów narodu żydowskiego

			<p>sobór, edykt</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postacie Jezusa, Konstantyna, Teodozjusza • opisuje wydarzenia, które miały miejsce w 313 r. i 392 r. 			
Upadek cesarstwa zachodniorzymskiego	5.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku starożytnego państwa rzymskiego • opisuje podział cesarstwa na część zachodnią i wschodnią • wymienia i opisuje najazdy barbarzyńców • wyjaśnia znaczenie dat: 375 r., 395 r., 476 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy mapy analizuje przyczyny podziału i upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • wymienia najsilniejsze państwa utworzone przez barbarzyńców w końcu V w. na terenach cesarstwa zachodniorzymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • elementy wykładu • analiza tekstów źródłowych • praca z mapą 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawna analiza tekstów źródłowych • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi
ŚREDNIOWIECZE						
Cesarstwo bizantyńskie	10.1 10.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę powstania cesarstwa bizantyńskiego • wyjaśnia, jaką rolę pełnił Kościół w Bizancjum • posługuje się pojęciami i terminami: patriarcha, mozaiki, hipodrom, ikona, Kodeks Justyniana • podaje datę upadku Konstantynopola 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje dorobek kultury Bizancjum dla kultury europejskiej • lokalizuje w czasie i przestrzeni historycznej cesarstwo bizantyńskie • rozpoznaje dorobek kultury bizantyńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • mapa cesarstwa rzymskiego • mapa cesarstwa bizantyńskiego • podręcznik • materiały ilustracyjne: osiągnięcia Bizancjum • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena znajomości przyczyn okoliczności podziału cesarstwa rzymskiego • ocena wypowiedzi uczniów podczas prowadzenia zajęć z nowego tematu lekcji • ocena interpretacji różnego rodzaju źródeł, ocena właściwego wnioskowania

Arabowie i islam	8.1 8.2 8.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie zasięg i kierunki podbojów arabskich wyjaśnia podstawowe zasady islamu opisuje podstawowe symbole islamu przedstawia najważniejsze osiągnięcia Arabów w dziedzinie nauki i techniki zna i posługuje się pojęciami: kalif, islam, Koran, meczet przedstawia postać Allaha wyjaśnia znaczenie dat: 622 r., 732 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działalność i nauki Mahometa wyjaśnia znaczenia Arabów w przekazywaniu dorobku kulturowego między Wschodem a Zachodem przedstawia pojęcia: hidżra, dżihad 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik mapa podbojów arabskich materiał ilustracyjny: Arabowie i islam tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi ocena pracy uczniów podczas lekcji
Państwo Franków – Karol Wielki cesarzem	9.1 9.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zasługi Karola Wielkiego dla państwa Franków podaje datę koronacji Karola Wielkiego na cesarza posługuje się pojęciem: Państwo Franków przedstawia postacie Chlodwiga, Karola Młota wyjaśnia znaczenie dat: 496 r., 732 r., 843 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> umiejscawia w czasie i przestrzeni historycznej monarchię Karola Wielkiego wyjaśnia pojęcie renesans karoliński wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu monarchii karolińskiej 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik tekst źródłowy mapa mapa Europy w VIII–IX w. mapa cesarstwa rzymskiego zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi ocena wyników pracy w grupach ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych
Cesarstwo Ottonów	9.3 9.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje główne idee uniwersalnego cesarstwa Ottona III przedstawia okres panowania Ottona I i Ottona III posługuje się pojęciami i terminami: cesarz, cesaropapizm, uniwersalizm cesarski, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego wyjaśnia znaczenie dat: 955 r., 962 r., 1000 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje relacje między władzą cesarską a papieską X–XI w. przedstawia okres panowania Henryka II 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik mapa konturowa mapa ścienna zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi ocena krótkiego testu wprowadzającego do nowego tematu lekcji

						<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszyte ćwiczeń na mapach konturowych
Na początku drugiego tysiąclecia. Świat feudalny	11.1 11.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia mechanizmy powstania i funkcjonowania systemu feudalnego wyjaśnia zasadę podziału społeczeństwa w średniowieczu przedstawia przebieg hołdu lennego wyjaśnia i opisuje zasady pasowania na rycerza wyjaśnia pojęcia: wasal, senior, pańszczyzna, feudalizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję zamku w kulturze rycerskiej przedstawia zależności wynikające z zawiązania stosunku lennego 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń piramida zależności feudalnych tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> ocena pracy uczniów podczas lekcji ocena referatów
Kościół na początku drugiego tysiąclecia	9.4 10.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę zakonów cystersów i benedyktynów w średniowiecznym życiu religijnym posługuje się pojęciem schizmy wschodniej posługuje się datami: 1054 r., 1077 r., 1122 r. posługuje się pojęciami i terminami: scriptorium, opat, ekskomunika, symonia przedstawia postacie: Grzegorza VII, Leona IX, Henryka IV 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele objaśnia kryzys papieżstwa w X i pierwszej połowie XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik zeszyt ćwiczeń mapa ścienna tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> ocena odpowiedzi ustnej z tematu ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych
Budowle romańskie (XI–XIII w.)	12.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zabytki sztuki romańskiej wyjaśnia charakterystyczne cechy sztuki romańskiej wymienia przykłady budowli i dzieł (XI–XIII w.) wymienia stosowane sklepienia (krzyżowe i kolebkowe) opisuje wygląd planu kościoła romańskiego posługuje się pojęciami i terminami: absyda, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi odszukać i opisać zabytki sztuki romańskiej w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik materiał ilustracyjny: przykłady architektury romańskiej XI–XIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> ocena przygotowania uczniów do lekcji ocena samodzielnej pracy na lekcji

			transept, prezbiterium, nawa boczna, nawa główna			
W skrócie		Podsumowanie wiadomości o wczesnym średniowieczu – ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1h				
Słowianie i pierwsze państwa słowiańskie	Poza podstawą programową	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie plemiona słowiańskie wymienia postacie Cyryla i Metodego umie podzielić Słowian na odłamy oraz wymienić elementy ich życia (zajęcia, religię) wyjaśnia powody przyjmowania chrztu przez władców słowiańskich wyjaśnia pojęcia i terminy: wiec, głągolica, misjonarz, opole przedstawia postacie Konstantyna, Metodego wyjaśnia znaczenie dat 863 r., 885 r., 988 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia kształtowanie się państw słowiańskich we wczesnym średniowieczu umiejszcawia w czasie i przestrzeni pierwsze państwa słowiańskie 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik mapa Europy Wschodniej X–XI w. zeszyt z mapami konturowymi tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności posługiwania się źródła mi kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapą konturową
Panowanie Mieszka I	13.1 13.2 13.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje datę chrztu Polski wymienia postać Mieszka I jako budowniczego państwa polskiego wyjaśnia powody przyjęcia chrztu przez Mieszka I wymienia nazwy głównych plemion polskich i ziemie przez nie zamieszkałe wyjaśnia pojęcia: plemię, chrystianizacja przedstawia postacie Siemomysła, Jordana, Dąbrowki wyjaśnia znaczenie dat: 965 r., 966 r., 972 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności, w jakich rozegrała się bitwa pod Cedynią wymienia korzyści płynące z przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I przedstawia znaczenie dokumentu <i>Dagome iudex</i> wskazuje charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik mapa Polski w X–XI w. atlas historyczny zeszyt ćwiczeń zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych tekst źródłowy mapa interaktywna WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszycie ćwiczeń na mapach konturowych ocena aktywności uczniów
Monarchia Bolesława Chrobrego	13.1 13.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie dat: 997 r., 1000 r., 1025 r. i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia wymienia postacie Bolesława Chrobrego i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> sytuuje w czasie i przestrzeni historycznej państwo Bolesława 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik mapa Polski X–XI w. zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> ocena przygotowania uczniów do lekcji ocena odpowiedzi ustnej

			<p>Otona III oraz ich najważniejsze osiągnięcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego dla Polski • wymienia postanowienia zawarte na zjeździe w Gnieźnie • potrafi opisać misję św. Wojciecha • posługuje się pojęciami: biskupstwo, arcybiskupstwo • przedstawia postać Gaudentego 	<p>Chrobrego</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować Polskę na przełomie X i XI w. • wyjaśnia przyczyny i skutki wojen polsko-niemieckich (1002–1018) 	<ul style="list-style-type: none"> • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • mapa interaktywna WSZ PWN 	<p>z tematu: Panowanie Mieszka I</p>
Kryzys i odbudowa państwa pierwszych Piastów	13.2 13.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa pierwszych Piastów • przedstawia proces odbudowy państwowości za panowania Kazimierza Odnowiciela • omawia rządy Bolesława Śmiałego oraz księcia Władysława Hermana • wymienia daty: 1031 r., 1038 r., 1050 r., 1076 r., 1079 r. • przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia stosunki państwa polskiego z Kościołem w XI w. • omawia kryzys społeczno-polityczny w latach trzydziestych XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa Polski • zeszyt ćwiczeń • zeszyt ćwiczeń na mapach konturowych • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapą konturową • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych
Czasy Bolesława Krzywoustego	14.1 14.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować sytuację wewnętrzną w Polsce w końcu XI w. i pierwszej połowie XII w. • wymienia datę 1138 r. oraz opisuje postanowienie statutu Bolesława Krzywoustego • posługuje się pojęciami i terminami: bulla, trybut, statut Krzywoustego, senior • wyjaśnia znaczenie dat: 1108 r., 1109 r., 1112 r., 1119 r., 1135 r., 1136 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia stosunki z Niemcami i innymi krajami • omawia sytuację Kościoła w pierwszej połowie XII w. • omawia sukcesy Bolesława Krzywoustego 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • teksty źródłowe • zeszyt ćwiczeń • mapa interaktywna PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszycie ćwiczeń na mapach konturowych • ocena samodzielnej pracy na lekcji

W Polsce pierwszych Piastów (X–XII w.)	13.2 13.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady sztuki romańskiej w Polsce • wyjaśnia zasady monarchii patrymonialnej na przykładzie państwa pierwszych Piastów • opisuje powinności ludności państwa na rzecz księcia • posługuje się pojęciami: siedlisko, opole, kasztelan, podgrodzie, targ, palatyn, wiec, daniny, świadczenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę i znaczenie osad służeńnych • przedstawia organizację Kościoła i wymienia nowe biskupstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • teksty źródłowe • źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena wyników pracy ze źródłami • ocena pracy na lekcji i bieżących wiadomości
W skrócie	Podsumowanie wiadomości o Polsce pierwszych Piastów – ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1h					
Okres świetności (koniec XI–XIII w.) – czasy krucjat	12.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wypraw krzyżowych • wymienia w porządku chronologicznym najważniejsze wydarzenia związane z wyprawami krzyżowymi • definiuje pojęcie uniwersalizmu • wyjaśnia, na czym polegał uniwersalizm cesarski i papieski • wymienia ruchy religijne powstałe w XII i XIII w., zakony rycerskie • posługuje się pojęciami: krucjata, synod, rekonkwista • przedstawia postacie: św. Dominika, Franciszka z Asyżu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła • przedstawia rolę Innocentego III w budowie potęgi politycznej Kościoła • wyjaśnia, na czym polegały uniwersalizm papieski i cesarski 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • tekst źródłowy • mapa Europy i Bliskiego Wschodu w XI–XIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszytach ćwiczeń na mapach konturowych • ocena krótkiego testu z wiadomości na temat przyczyn, przebiegu i konsekwencji krucjat
		Poza podstawą programową				
Czasy świetności – średniowieczne miasta	11.3 12.2	1	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne ośrodki miejskie średniowiecznej Europy • wymienia grupy społeczne mieszkające w mieście • stosuje pojęcia: ratusz, sukiennice, bank, cech, burmistrz, pospólstwo, plebs, Hanza, czeladnik • wiąże powstanie bankowości z rozwojem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia strukturę i uprawnienia samorządu miejskiego • wyjaśnia funkcję cechów w mieście • omawia zabudowę 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • atlas historyczny • materiał ilustracyjny • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena wyników pracy ze źródłami • ocena interpretacji różnego rodzaju źródeł, ocena właściwego wnioskowania

			gospodarczym miasta	miejską • wyjaśnia, czym były republiki miejskie i potrafi wymienić największe z nich		
Czasy świetności – uniwersytety, nauka, literatura (XII–XIII w.)	12.1 12.3	1	Uczeń: • wyjaśnia pojęcie uniwersytet • wymienia język, którym posługiwano się w kulturze i nauce średniowiecznej • wymienia miasta, w których powstały najstarsze uniwersytety • wymienia nazwiska największych uczonych XIII w.: Albert Wielki, Tomasz z Akwinu, Roger Bacon	Uczeń: • określa przyczynę powstania uniwersytetów • przedstawia rozwój nauki i literatury w XIII w.	• podręcznik • tekst źródłowy • materiał ilustracyjny • zeszyt ćwiczeń	• ocena wyników pracy ze źródłami • ocena interpretacji różnego rodzaju źródeł, ocena właściwego wnioskowania
Budowle gotyckie (XII–XV w.)	12.1 12.3	1	Uczeń: • wskazuje różnice między stylem romańskim a gotyckim, • stosuje pojęcia: witraż, sklepienie krzyżowo-żebrowe, • stosuje nazwę gotyk i wyjaśnia jej pochodzenie • posługując się ilustracjami wskazuje różnice w architekturze kościoła romańskiego i gotyckiego	Uczeń: • podaje przykłady zabytków sztuki gotyckiej w swoim regionie • podaje przykłady najbardziej znanych katedr gotyckich w Europie	• podręcznik • materiały ilustracyjne: reprodukcje architektury	• ocena samodzielnej pracy na lekcji
Zmierzch Europy średniowiecznej		1	Uczeń: • posługuje się pojęciami: epidemia, zaraza • wyjaśnia przyczyny kryzysu w XIV i XV w. • przedstawia postać Jana Husa • omawia przyczyny rozprzestrzeniania się dżumy w Europie • wyjaśnia znaczenie dat: 1337–1453, 1377 r., 1348–1349 r., 1415 r., 1418 r.	Uczeń: • przedstawia pojęcia: husytyzm, schizma • omawia przejawy kryzysu Kościoła zachodniego • zna przyczyny wojny stuletniej • wyjaśnia kim była Joanna d’Arc	• podręcznik • mapa Europy XIV w. • encyklopedia historii • tekst źródłowy	• ocena przygotowanych materiałów do lekcji
W skrócie	Poza podstawą programową					
Podsumowanie wiadomości o czasach świetności średniowiecznej Europy – ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1h						

Początki rozbicia dzielnicowego w Polsce	14.1 14.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego • wymienia i wskazuje na mapie dzielnice Polski • stosuje pojęcie: statut, senior • wymienia imię władcy □ twórcy statutu wprowadzającego zasadę senioratu • wymienia zasadę senioratu oraz definiuje pojęcia: pryncypat, prynceps • wymienia ważniejsze postacie omawianego okresu: Bolesław Kędzierzawy, Henryk Sandomierski, Mieszko Stary, Leszek Biały 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w okresie rozbicia dzielnicowego • określa przyczyny i skutki wybranych wydarzeń politycznych (np. wprowadzenie zasady senioratu, dążenie książąt polskich do zjednoczenia) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa ziem polskich XII–XIII w. • tekst źródłowy • zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności posługiwania się źródła mi kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi
Polska w pierwszej połowie XII w. Sprowadzenie Krzyżaków	14.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny sprowadzenia Krzyżaków do Polski • wymienia postać Konrada Mazowieckiego • sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi, • przedstawia sytuację na Pomorzu Wschodnim • wyjaśnia próby chrystianizacji Prusów • wyjaśnia znaczenie dat: 1226r., 1241 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Polskę w czasach Henryków Śląskich w pierwszej połowie XIII w. • opisuje znaczenie bitwy pod Legnicą • wyjaśnia przyczyny najazdu Mongołów i wymienia postać Czyngis-chana 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena odpowiedzi ustnej z tematu: początki rozbicia dzielnicowego w Polsce
Wieś i miasto w okresie rozbicia dzielnicowego	14.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: immunitet, lokacja, wójt, patrycjat, plebs, trójpółówka, prawo niemieckie • omawia rolę grup ludności powstałych w miastach: patrycjat, pospólstwo, plebs • omawia znaczenie powstawania miast dla rozwoju gospodarczego polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasadę zakładania wsi według prawa niemieckiego • określa rolę księcia w rozwoju osadnictwa • omawia proces kształtowania się stanów społecznych • wyjaśnia rolę immunitetów w 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • encyklopedia • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena pracy w grupach na lekcji • ocena wyników pracy ze źródłami

				zmniejszaniu dochodów książąt		
Ku zjednoczeniu ziem polskich	14.1 14.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenie zewnętrzne w drugiej połowie XIII w. przedstawia rozwój gospodarki w Polsce w XIII w. opisuje proces kanonizacji biskupa Stanisława wyjaśnia znaczenie dat: 1295 r., 1300 r., 1305 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki mające wpływ na procesy zjednoczeniowe Polski wyjaśnia pojęcie: Nowa Marchia omawia okoliczności koronacji królewskich 	<ul style="list-style-type: none"> tablica genealogiczna dynastii Piastów podręcznik mapa ścienna zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> ocena wypowiedzi uczniów podczas prowadzenia zajęć z nowego tematu lekcji
Rządy Kazimierza Wielkiego. Unia z Węgrami	14.5	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia i stosuje pojęcie „unia personalna” wymienia datę powstania uniwersytetu w Krakowie charakteryzuje i objaśnia rządy Andegawenów wymienia daty 1370 r., 1374 r. i opisuje wydarzenia z nimi związane przedstawia rozwój gospodarczy za czasów panowania Kazimierza Wielkiego objaśnia rolę wzrostu liczby lokacji na sytuację gospodarczą Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia dokonanie Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz polityce zagranicznej zna i opisuje rolę przywileju wydanego w Koszycach w 1374 r. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik atlas historyczny mapa Europy XIV–XV w. tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń mapa interaktywna PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena przygotowania uczniów do lekcji

Unia Polski z Litwą. Władysław Jagiełło na tronie polskim	15.1 15.2 15.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypisuje do daty 1410 r. odpowiednie wydarzenie i wyjaśnia jego znaczenie • wymienia postanowienia unii w Krewie • wyjaśnia znaczenie i postanowienia unii w Horodle • wyjaśnia przyczyny i następstwa unii Polski z Litwą • wymienia przywileje szlacheckie nadane w okresie panowania Jagiełły • omawia sobór w Konstancji (1414–1418 r.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia etapy sojuszu polsko-litewskiego za panowania Jagiellonów • potrafi wyjaśnić i usystematyzować wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi za Jagiellonów • charakteryzuje rozwój uprawnień szlachty 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • mapa Europy XIV–XV w. materiał ilustracyjny • reprodukcja obrazu <i>Bitwy pod Grunwaldem</i> Jana Matejki • tekst źródłowy • zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi • ocena krótkiego testu wprowadzającego do nowego tematu lekcji • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych
Polska u sczyłku średniowiecza. Rządy Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka	15.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypisuje do daty 1444 r. odpowiednie wydarzenie • łączy daty 1411 r. i 1466 r. z odpowiednimi wydarzeniami oraz wyjaśnia ich znaczenie dla złamania potęgi zakonu krzyżackiego • wskazuje na mapie ziemie przyznane państwu polskiemu na mocy I i II pokoju toruńskiego • przedstawia przyczyny wojny trzynastoletniej (1454–1466 r.) • opisuje okres panowania Władysława Warneńczyka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia postanowienia I i II pokoju w Toruniu • ocenia politykę zagraniczną Jagiellonów • objaśnia i stosuje pojęcie: Związek Pruski 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych
Polska u sczyłku średniowiecza. Gospodarka, społeczeństwo, kultura	15.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój kultury u sczyłku średniowiecza • wymienia postać Jana Długosza oraz Filipa Buonaccorsiego • przedstawia postać Wita Stwosza oraz wymienia najważniejsze jego dzieło 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rozwój uprawnień stanu szlacheckiego, • wymienia przywilej nadany szlachcie przez Jana Olbrachta w 1496 	<ul style="list-style-type: none"> • tablica genealogiczna Jagiellonów • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • teksty źródłowe 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena aktywności uczniów • ocena pracy uczniów podczas lekcji

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: folwark, pańszczyzna • opisuje sytuację gospodarczą u schyłku średniowiecza 	r. w Piotrkowie oraz objaśnia jego postanowienia		
W skrócie		Podsumowanie wiadomości o Polsce po podziale na dzielnice – ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO – 1 h				
Ku nowej epoce	16.1	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny upadku Konstantynopola • przypisuje do daty 1492 r. odpowiednie wydarzenie • wymienia najważniejsze dokonania Krzysztofa Kolumba • wymienia ważny wynalazek, jakim była ruchoma czcionka drukarska • wyjaśnia znaczenie daty 1450 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ekspansję Turków, • przedstawia postacie: Konstantyna XI, Osmana, Jana Gutenberga, Krzysztofa Kolumba 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi

Autor: Piotr Kołakowski

TEMAT LEKCJI	PODSTAWA PROGRAMOWA	LICZBA GODZIN	Publiczne Gimnazjum w Krościenku n. Dunajcem - - WYMAGANIA Z HISTORII Klasa III		ŚRODKI I METODY DYDAKTYCZNE	POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
			POZIOM PODSTAWOWY (ocena dopuszczająca i dostateczna)	POZIOM PONADPODSTAWOWY (ocena dobra i bardzo dobra)		
Wiek pary – pierwsza połowa XIX wieku						
1. Rozwój cywilizacji w pierwszej połowie XIX wieku	31.1 31.2 31.3 31.4	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej, podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego, zna i wyjaśnia pojęcia: parowóz, alfabet Morse’a, migracja, urbanizacja, kapitalista, robotnik, strajk, bezrobocie, maszyna parowa, kapitalizm wymienia nowe wynalazki techniczne w XIX wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> identyfikuje najważniejsze wynalazki i odkrycia XIX wieku oraz wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne ich zastosowania, opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX wieku na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych, charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia wynalazców w XIX wieku: Alessandro Volty, Hansa Oevsteda, Andrei Ampera, Samuela Morse’a, Georga Ohma, Michaela Faradaya, Johna Daltona, Jana Berzeliusa, Roberta Fultona, Georga Stephensona. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne źródła statystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> ocena aktywności uczniów na lekcji ocena analizowania źródeł statystycznych

2. Sztuka romantyzmu	Temat poza podstawą programową	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sztukę XIX wieku: romantyzm, • zna najważniejszych twórców romantyzmu w dziedzinie malarstwa europejskiego: Eugena Delacroix, Caspara Davida Friedricha, Wiliama Turnera. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i wyjaśnia pojęcia: neogoty, motywy orientalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń, • tekst źródłowy • materiały ilustracyjne (reprodukcje wybranych obrazów twórców romantyzmu europejskiego) 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność uczniów na lekcji • ocena umiejętności pracy ze źródłami ikonograficznymi
3. Kongres wiedeński	30.1	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zasady i postanowienia kongresu wiedeńskiego, • zna cele zawarcia Świętego Przymierza, • zna i stosuje pojęcia: równowaga sił, legitymizm, Święte Przymierze, • zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1814 r., 1815 r., • wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Rzeczpospolitą Krakowską, Wielkie Księstwo Poznańskie, Związek Niemiecki, Królestwo Niderlandzkie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i wyjaśnia pojęcie: „koncert mocarstw”, • wyjaśnia zasadę wieczystej neutralności Szwajcarii, • wskazuje na mapie postanowienia kongresu wiedeńskiego dotyczące zmian terytorialnych w Europie w XIX wieku, • ocenia postanowienia kongresu wiedeńskiego, a także ich wpływ na kształtowanie się nowego porządku w Europie, uwzględniając decyzje kongresu w sprawie polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 71, Demart i WSZ PWN • zeszyt ćwiczeń • źródła tekstowe • mapa ścienna <i>Europa 1815–1848</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność posługiwania się mapą ścienną, konturową • ocena umiejętności dokonywania analizy porównawczej

4. Europa po kongresie wiedeńskim	30.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia główne założenia idei liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w 1. połowie XIX wieku, • zna i stosuje pojęcie: węglarze • zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenie: 1822 r., 1830 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej we Francji, powstania w Grecji oraz powstania niepodległościowego w Belgii, • wskazuje cele niemieckiego i włoskiego ruchu narodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 71, Demart i WSZ PWN • mapa ścienna <i>Europa 1815–1871</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność uczniów na lekcji • umiejętność posługiwania się mapą • ocena umiejętności analizy tekstu źródłowego
5. Wiosna Ludów w Europie	Temat poza podstawą programową	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna przyczyny kryzysu gospodarczego i politycznego pod koniec pierwszej połowy XIX wieku w Europie, • wymienia przyczyny rewolucji lutowej we Francji, • opisuje przebieg Wiosny Ludów w Austrii i w Niemczech, • zna przyczyny wybuchu powstania na Węgrzech, • zna i posługuje się pojęciem: Wiosna Ludów, • przedstawia postaci: Ludwika Napoleona Bonapartego, Franciszka Józefa I, Lajosa Kossutha, • zna i posługuje się datą: 1848 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podłoże idei narodowych w Europie w 1. połowie XIX wieku, • przedstawia postaci: Klemensa von Matternicha, Ludwika Filipa, • wyjaśnia dokonania parlamentu frankfurckiego, • zna datę: 1852 r., • wskazuje konsekwencje Wiosny Ludów w Austrii i Niemczech. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa ścienna <i>Europa 1815–1849</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 71, 72, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena aktywności uczniów • umiejętność zabrania głosu w dyskusji • ocena umiejętności analizy tekstu źródłowego • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi – atlasem i mapami konturowymi

6. Świat w połowie XIX wieku	32.3, 32.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać przyczyny i skutki rozpadu Świętego Przymierza, zna przyczyny wojny krymskiej, zna i wyjaśnia pojęcie: wojna krymska, zna i posługuje się datami: 1822 r., 1853 r., 1856 r., przedstawia postaci: Simona Bolívara, Jamesa Monroe, zna i wyjaśnia doktrynę Monroego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać na mapie zmiany w układzie państw kolonialnych w połowie XIX wieku, wskazuje na mapie rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych w 1. połowie XIX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> -podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 76, 77, Demart i WSZ PWN źródła ikonograficzne mapa świata 1815–1914 zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> umiejętność pracy z mapą, atlasem, mapami konturowymi oraz tekstem źródłowym aktywność uczniów na lekcji
		2	Lekcja powtórzeniowa. Sprawdzian wiadomości ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO			
Ziemie polskie w 1. połowie XIX wieku						
7. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	33.1, 33.2, 33.3	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia postanowienia kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej, zna okoliczności powstania Królestwa Polskiego oraz charakteryzuje jego ustrój i terytorium zna i wymienia tajne związki powstałe na ziemiach Królestwa Polskiego w 1. połowie XIX wieku: Związek Filaretów, Towarzystwo Patriotyczne, Panta Koina, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje i wskazuje różnice programowe w działalności tajnych związków na ziemiach Królestwa Polskiego, ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w dziedzinie gospodarki, wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne mapa ścienna <i>Ziemie polskie w latach 1815–1864</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 67, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> umiejętność pracy z mapą, atlasem, mapami konturowymi oraz tekstem źródłowym aktywność uczniów na lekcji

			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postaci: Waleriana Łukasińskiego, Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, Hipolita Cegielskiego, • wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1823 r., 1842 r., • zna i stosuje pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie. 	<p>wiedeńskim,</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje warunki polityczno-społeczne i gospodarcze na ziemiach polskich wcielonych do państw zaborczych • opisuje cechy ustrojowe Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa 		
8. Powstanie listopadowe	34.1, 34.2, 34.3	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie listopadowe, • przedstawia przyczyny, przebieg i upadek wybuchu powstania listopadowego, • wymienia przyczyny klęski powstania, • opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej, • wyjaśnia pojęcia: Cytadela – X pawilon, namiestnik powstania, noc listopadowa, Statut Organiczny, „noc paskiewiczowska”, • przedstawia postaci: Piotra Wysockiego, Mikołaja I, Jozefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Iwana Paskiewicza, Emilii Plater • wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 29/30. 11. 1830 r., 25. 01. 1831 r., 26. 05. 1831 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstania listopadowego, • wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania listopadowego, • wyjaśnia przyczyny i skutki detronizacji Mikołaja I. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa ścienna <i>Powstanie listopadowe</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 68, 69, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych • poprawne odczytywanie mapy

9. Wielka Emigracja	34.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny Wielkiej Emigracji po powstaniu listopadowym, • charakteryzuje główne nurty i postaci Wielkiej Emigracji, • wyjaśnia pojęcia: emigracja, Hotel Lambert, emisariusze, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, Gromady Ludu Polskiego, Wielki Manifest, • przedstawia postaci: Adama Czartoryskiego, Joachima Lelewela, Szymona Konarskiego, Edwarda Dembowskiego, Henryka Kamieńskiego, Piotra Ściegiennego, Wiktora Heltmana, • objaśnia znaczenie Wielkiej Emigracji dla kultury polskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ ugrupowań emigracyjnych na sytuację na ziemiach polskich, • potrafi wskazać na mapie państwa, na terenie których znaleźli się Polacy w czasie Wielkiej Emigracji, • wyjaśnia znaczenie dat i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1832 r., 1836 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik, <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa <i>Europa w latach 1815–1848</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 71, Demart, WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność analizy źródeł • ocena wyników pracy ze źródłami • orientacja na mapie
10. Powstanie krakowskie i rabacja galicyjska	34.2, 34.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać przygotowanie oraz przebieg powstania krakowskiego z 1846 r., • sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie krakowskie i rabację galicyjską, • wskazuje na mapie obszar objęty wydarzeniami związanymi z rabacją galicyjską, • zna przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej, • wyjaśnia pojęcia: rabacja, powstanie, • przedstawia postaci: Ludwika 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności wcielenia Krakowa do Austrii, • zna i wyjaśnia przyczyny upadku powstania krakowskiego, • wyjaśnia pojęcie: internowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa <i>Ziemie Polskie w latach 1815–1864</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 73, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów do lekcji • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych • ocena umiejętności posługiwania się mapą

			<p>Mierostawskiego, Jakuba Szeli, Edwarda Dembowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 21/22. 02. 1846 r., 18/19. 02. 1846 r. 			
11. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	Temat poza podstawą programową	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich w zaborze austriackim oraz pruskim, przedstawia postaci: Wiktora Heltmana, Franza Stadiona, Józefa Bema, Henryka Dembińskiego, Ludwika Mierostawskiego, Franciszka Sznajde, Wojciecha Chrzanowskiego, zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 22. 04. 1848 r., 9. 05. 1848 r., zna i stosuje pojęcie: uwłaszczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić znaczenie zdobyczy Wiosny Ludów dla ziem polskich. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> stopień przygotowania uczniów do lekcji sposób prezentacji zebranych materiałów ocena pracy uczniów podczas lekcji ocena pracy w grupach na lekcji
12. Kultura na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim	33.3, 35.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wymienić najważniejsze osiągnięcia z dziedziny kultury w Królestwie Polskim, wymienia miasta na ziemiach polskich, w których działały szkoły wyższe, wyjaśnia pojęcie: Wielka Emigracja, przedstawia postaci: Stanisława Staszica, Juliana Ursyna Niemcewicza, Samuela Bogumiła Lindego, Wojciecha Bogusławskiego, Fryderyka Chopina, Antonia Corazziego, Joachima Lelewela, Tytusa Działyńskiego, Józefa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie było znaczenie szkół wyższych dla polskiego życia kulturalnego i społecznego, wymienia różnice w rozwoju kultury polskiej w zaborze rosyjskim, Wielkim Księstwie Poznańskim oraz w Galicji, ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III, tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocena przygotowania uczniów do lekcji ocena samodzielnej pracy na lekcji

			<p>Maksymiliana Ossolińskiego, Aleksandra Fredry,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przedstawicieli literatury romantycznej: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Cypriana Kamila Norwida 			
		2	Lekcja powtórzeniowa. Sprawdzian wiadomości ocena według kryteriów zawartych w WSO i PSO			
Wiek elektryczności – druga połowa XIX wieku						
13. Nauka i postęp techniczny w drugiej połowie XIX wieku	31.1, 31.2, 31.3	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pozytywizm i jego znaczenie, wyjaśnia znaczenie teorii ewolucji dla nauki, potrafi wymienić nowe środki transportu i korzyści jakie przyniosło ich wynalezienie, wyjaśnia pojęcie: druga rewolucja przemysłowa, potrafi wymienić najważniejsze odkrycia i wynalazki drugiej połowy XIX wieku. potrafi wymienić wynalazki, które zrewolucjonizowały przekazywanie informacji, zna i wyjaśnia pojęcia: monopol, kartel, korporacja, akcje, przedstawia postaci: Grahama Bella, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne zastosowania najważniejszych wynalazków i odkryć w drugiej połowie XIX wieku, przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego dla środowiska naturalnego, wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne zastosowania wynalazków i odkryć. 	<ul style="list-style-type: none"> -podręcznik <i>Historia</i>, kl. III tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń źródła ikonograficzne źródła statystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> praca ze źródłem ikonograficznym ocena wypowiedzi uczniów podczas prowadzenia zajęć poruszających nowy temat ocena umiejętności pracy ze źródłami statystycznymi

			Guglielmo Marconiego, Karola Darwina.			
14. Zmiany w życiu codziennym w drugiej połowie XIX wieku	31.4, 36.1,2,3,	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w drugiej połowie XIX wieku, potrafi scharakteryzować zmiany w sferze ubioru, odżywiania, komunikacji, poprawy sytuacji zdrowotnej, zmiany obyczajowości, opisuje na czym polegało unowocześnienie miast, wyjaśnia pojęcie: kultura masowa oraz wyjaśnia, co wpłynęło na jej rozwój, zna i posługuje się pojęciami: analfabetyzm, aseptyka, pasteryzacja, przedstawia postaci: Ludwika Pasteura, zna datę: 1896 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać z czego wynikały zmiany obyczajowości w drugiej połowie XIX wieku, przedstawia nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe, przedstawia postać: Georges'a-Eugene'a Haussmanna. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> umiejętność posługiwania się źródłem ikonograficznym, tekstem źródłowym, aktywność uczniów na lekcji
15. Kultura w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku – sztuki plastyczne	Temat poza podstawą programową	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje i rozpoznaje nowe nurty w sztuce i nowe style w architekturze, wymienia nazwiska najwybitniejszych twórców z dziedziny malarstwa 2. połowy XIX w. i początku XX w.: Jeana-François Milleta, Gustave'a Courbeta, Honoré Daumiera, Paula Cezanne'a, Paula Gauguina, Vincenta van Gogha, Gustawa Klimta, Alfonsa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować nowe nurty w sztuce oraz wskazać różnice i podobieństwa występujące między nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń źródła ikonograficzne materiały ilustracyjne 	<ul style="list-style-type: none"> ocena aktywności uczniów na lekcji ocena wypowiedzi uczniów podczas lekcji ocena umiejętności posługiwania się źródłami ikonograficznymi

			<p>Muchy, Henry'ego Matisse'a, Edwarda Muncha, Pabla Picassa, Umberta Boccioniego, Wasyla Kandinsky'ego,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postać najwybitniejszego przedstawiciela z dziedziny architektury: Antonio Gaudiego, zna i wyjaśnia pojęcia: realizm, impresjonizm, ekspresjonizm, kubizm, futuryzm, abstrakcjonizm. 			
16. Demokracja życia politycznego w drugiej połowie XIX wieku	36.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać systemy ustrojowe państw europejskich w 2. połowie XIX wieku i na początku XX wieku, potrafi wymienić czego domagały się sufrażystki i jakimi metodami o to walczyły, zna i posługuje się pojęciami: konstytucja okrojowana, republika, monarchia parlamentarna, monarchia konstytucyjna, partia polityczna, syjonizm, opisuje w jaki sposób walczone o poszerzenie prawa wyborczego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego potrafi opisać zmiany w życiu politycznym społeczeństw europejskich, które przyniosła Wiosna Ludów. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności posługiwania się źródłami ikonograficznymi ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych aktywność uczniów na lekcji
17. Ruch robotniczy i socjalistyczny w drugiej połowie XIX wieku	36.1, 36.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje główne przyczyny powstania i rozwoju ruchu socjalistycznego, wymienia podziały w obrębie ruchu socjalistycznego, charakteryzuje stanowisko Kościoła katolickiego wobec kwestii robotniczej, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zmiany społeczne i gospodarcze spowodowane rozwojem przemysłu w XIX wieku, zna i wymienia hasła ruchu socjalistycznego opracowane przez Karola Marksa, zna i wyjaśnia cel zawiązania I i 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne materiał ilustracyjny 	<ul style="list-style-type: none"> ocena samodzielnej pracy na lekcji ocena pracy w grupach na lekcji ocena przygotowania materiałów do lekcji

			<ul style="list-style-type: none"> zna i posługuje się pojęciami: związki zawodowe, marksizm, komunizm, encyklika, proletariat, wyjaśnia pojęcia: Międzynarodówka, marksiści, anarchiści, reformiści, przedstawia postacie: Karola Marksa, Leona XIII, zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1871–1914. 	<ul style="list-style-type: none"> II Międzynarodówki wymienia założycieli I i II Międzynarodówki. 		
18. Zjednoczenie Włoch	32.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele i etapy zjednoczenia Włoch, wyjaśnia rolę Piemontu w procesie zjednoczenia Włoch, potrafi wskazać na mapie etapy zjednoczenia Włoch, potrafi wymienić polityków włoskich, którzy przyczynili się do zjednoczenia Włoch: król Sardynii Wiktor Emanuel II, premier Camillo Cavour, Giuseppe Garibaldi, wyjaśnia znaczenie dat: 1859 r., 1860 r., 1861 r., 1866 r., 1870 r., 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje proces zjednoczenia Włoch, wyjaśnia skutki zjednoczenia Włoch dla sytuacji politycznej w Europie, określa role polityków włoskich: Wiktora Emanuela II, Camillo Cavoura, Giuseppe Garibaldiego w procesie zjednoczenia Włoch 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III teksty źródłowe źródła ikonograficzne zeszyt ćwiczeń na mapach konturowych mapa interaktywna PWN mapa <i>Europa 1815–1871</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 79, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszytach ćwiczeń na mapach konturowych ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapą konturową
19. Zjednoczenie Niemiec i powstanie Austro-Węgier	32.2	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele i etapy zjednoczenia Niemiec, sytytuje w czasie i przestrzeni wojny Prus z Austrią i Francją, potrafi wskazać na mapie etapy zjednoczenia Niemiec, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje proces zjednoczenia Niemiec, opisuje skutki zjednoczenia Niemiec dla sytuacji politycznej w Europie, dostrzega i wymienia 	<ul style="list-style-type: none"> -podręcznik <i>Historia</i>, kl. III, zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> ocena przygotowania uczniów do lekcji ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi:

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała monarchia dualistyczna, • wymienia przyczyny przekształcenia cesarstwa austriackiego w monarchię austro-węgierską, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: autonomia, dwuprzymierze, sojusz trzech cesarzy, Niemiecki Związek Celny, • przedstawia postaci: Wilhelma I, Ottona von Bismarcka, Franciszka Józefa I, • zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1864 r., 1866 r., 1867 r., 1870 r., 1871 r., • zna wydarzenie z 18. 01. 1871 r. 	<p>podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Niemiec i Włoch,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ Wiosny Ludów na sytuację na Węgrzech i w Austrii, • opisuje system sojuszy niemieckich i ich wpływ na sytuację w Europie • wyjaśnia rolę Prus w procesie zjednoczenia Niemiec. 	<ul style="list-style-type: none"> • mapa <i>Europa 1815–1871</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 78, 80, Demart i WSZ PWN 	<p>mapą ścienną, atlasem, mapą konturową</p>
20. Świat w rękach Europejczyków – kolonializm	32.3, 32.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej państw europejskich, • wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii, • charakteryzuje skutki ekspansji kolonialnej państw europejskich, • wyjaśnia i stosuje pojęcie: imperializm europejski, • wymienia i charakteryzuje typy kolonii, • potrafi wymienić kontynenty, na których w drugiej połowie XIX wieku istniały kolonie państw europejskich, • zna i wyjaśnia pojęcia: kolonializm, ekspansja, imperializm, protektorat, dominium. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić i wskazać na mapie tereny znajdujące się w rosyjskiej strefie wpływów, • wyjaśnia przyczyny i sytuuje w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku, • ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczności i państw. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych • elementy wykładu • analiza tekstów źródłowych • praca z mapą <i>Świat 1815–1914</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 76, 77, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawna analiza tekstów źródłowych • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapami konturowymi

<p>21. Nowa potęga – Stany Zjednoczone Ameryki. Wojna secesyjna</p>	<p>32.1</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych, omawia rozwój Stanów Zjednoczonych do 1. połowy XIX wieku, wyjaśnia, co sprzyjało rozwojowi gospodarczemu Stanów Zjednoczonych w XIX wieku, zna i posługuje się pojęciami: abolicjoniści, secesja, przypisuje do dat 1861–1865 odpowiednie wydarzenie i wyjaśnia jego znaczenie, zna i wyjaśnia daty: 1863 r., 1865 r., przedstawia postaci: Abrahama Lincolna, Ulissesa Granta, Roberta Edwarda Lee. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ekspansję amerykańską w 2. połowie XIX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń teksty źródłowe materiały ilustracyjne mapa <i>Świat 1815–1914</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 76, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena interpretacji różnego rodzaju źródeł ocena właściwego wnioskowania
<p>22. Japonia i Rosja na przełomie XIX i XX wieku</p>	<p>Temat poza podstawą programową</p> <p>32.3</p>	<p>1</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki, które zadecydowały o szybkiej modernizacji i uprzemysłowieniu Japonii w 2. połowie XIX wieku, wymienia partie, które powstały w Rosji w końcu XIX i na początku XX wieku, wymienia przyczyny i skutki rewolucji 1905 r. w Rosji, zna i wyjaśnia pojęcia: narodnicy, bolszewicy, mienszewicy, дума państwowa, zna i stosuje pojęcia: shogun, kadeci, przypisuje do daty 22. 01. 1905 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje następstwa rewolucji lutowej w Rosji, wyjaśnia, na czym polegał sukces cywilizacyjny Japonii, wyjaśnia przyczyny reform w Rosji, wyjaśnia, czym była i jakie cele miała ochrana. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne mapa <i>Świat 1815–1914</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 76, 77, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena pracy uczniów podczas lekcji ocena samodzielnej pracy na lekcji ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych

			<p>odpowiednie wydarzenie i wyjaśnia jego znaczenie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postacie: Aleksandra III, Włodzimierza Iljicza Uljanowa (Lenina), Mikołaja II. 			
		2	Lekcja powtórzeniowa. Sprawdzian wiadomości ocena według kryteriów zawartych w WOS i PSO			
Ziemie polskie w 2. połowie XIX wieku						
23. Królestwo Polskie przed wybuchem powstania styczniowego	33.3, 34.3, 35.2	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przywódców i nazwy organów stojących na czele „czerwonych” i „białych”, • wyjaśnia skutki reform posewastopolskich, • zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1851 r., 1858 r., 1862 r., • przedstawia postaci: Aleksandra Wielopolskiego, Andrzeja Zamoyskiego, Jarosława Dąbrowskiego, • zna i stosuje pojęcia: stan wojenny, „czerwoni”, „biali”, rząd cywilny, • potrafi omówić rolę kościoła w walce o zachowanie tożsamości narodowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę Aleksandra Wielopolskiego wobec Rosji, • zna i wyjaśnia znaczenie daty: 8. 04. 1861 r., • charakteryzuje dążenia niepodległościowe w latach 60. XIX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa <i>Powstanie styczniowe, ziemie polskie 1815–1914</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 74, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena pracy uczniów podczas lekcji • ocena postępowania się tekstami źródłowymi

24. Powstanie styczniowe	34. 1, 34.2	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie styczniowe, • przedstawia przyczyny, przebieg i charakter powstania styczniowego, • zna i wyjaśnia przyczyny upadku powstania i jego skutki, • zna i posługuje się pojęciami: branka, uwłaszczenie, • przedstawia postaci: Mariana Langiewicza, Romualda Traugutta, ks. Stanisława Brzóska, • zna i wyjaśnia znaczenie daty: 22/23. 01. 1863 r., • wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 14/15. 01. 1863 r., 2. 03. 1864 r., 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia bezpośrednio i długofalowe następstwa powstania styczniowego, • potrafi wskazać na mapie miejsca zesłań Polaków w XIX wieku. 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa ścienna <i>Ziemia polskie 1815–1914</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 74, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena umiejętności wyciągania wniosków przyczynowo-skutkowych • ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą ścienną, atlasem, mapą konturową
25. Ziemia polska w ostatnim półwieczu niewoli	35.1, 35.2, 35.3, 35.4	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację w zaborze rosyjskim, • wymienia główny ośrodek rozwoju kultury polskiej, • wyjaśnia, na czym polegała praca organiczna, • wyjaśnia proces germanizacji w zaborze pruskim, • zna i wyjaśnia pojęcia: rusyfikacja, pozytywizm, lojalizm, germanizacja, Hakata, trójlojalizm, Kulturkampf, rugi pruskie, • przedstawia postaci: Aleksandra Świętochowskiego, Agenora Gołuchowskiego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach w 2. połowie XIX wieku, uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego • wyjaśnia przyczyny zaostrzenia polityki wobec Polaków w zaborach rosyjskim i pruskim, • charakteryzuje zmiany w strukturze społeczeństwa polskiego w 2. połowie XIX wieku, • wyjaśnia pojęcie: „Prowincja 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • mapa <i>Ziemia polskie 1864–1918</i> • <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 75, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów do lekcji • ocena samodzielnej pracy na lekcji • ocena posługiwania się mapą

			<ul style="list-style-type: none"> zna i wyjaśnia daty: 1886 r., 1894 r., potrafi wskazać na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim. 	Poznańska”.		
26. Powstanie polskich ruchów politycznych	35.2, 35.3, 35.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i przedstawia główne nurty polityczne powstałe pod zaborami w końcu XIX wieku, zna partie: I i II Proletariat, zna przyczyny powstania ruchu ludowego na terenie Galicji, przedstawia postaci: Józefa Piłsudskiego, Wincentego Witosa, Romana Dmowskiego, Stanisława Stojałowskiego, Bolesława i Marię Wysłouchów, Jana Stapińskiego, zna i wyjaśnia skróty partii politycznych: (PPS), (SDKPiL), (PPSD), (PSL), zna i wyjaśnia daty: 1893 r., 1882 r., 1892 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunek polskich partii politycznych do państw zaborczych, wyjaśnia przyczyny podziału ruchu socjalistycznego na ziemiach polskich, wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ruchu ludowego na terenie Galicji, wyjaśnia, dlaczego ruch socjalistyczny i ludowy nie zdobył dużego wpływu na terenie zaboru pruskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności pracy w grupie ocena aktywności na lekcji
27. Rewolucja 1905–1906 w Królestwie Polskim	35.1, 35.2, 35.3, 35.4	1	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg wydarzeń w Królestwie Polskim, wymienia polskie partie polityczne w końcu XIX i na początku XX wieku, wymienia najważniejsze konsekwencje wydarzeń lat 1905–1906 dla Królestwa Polskiego, zna i posługuje się datami: 1905 r., 1906 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać stosunek polskich partii politycznych do wydarzeń 1905 roku, wyjaśnia, dlaczego doszło do rozłamu w PPS. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy źródła ikonograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocena aktywności uczniów cena zabrania głosu w dyskusji

<p>28. Kultura i życie codzienne na ziemiach polskich w ostatnim półwieczu niewoli</p>	<p>35.3, 35.1</p>	<p>1</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę kultury pod zaborami, • wymienia główny ośrodek kultury, • potrafi wymienić nowe kierunki w literaturze polskiej, • zna pojęcia: impresjonizm, symbolizm, • zna i wyjaśnia pojęcia z związane z architekturą: eklektyzm, secesja, • charakteryzuje życie codzienne na ziemiach polskich zarówno na wsi, jak i w mieście, • zna i posługuje się pojęciami: pozytywizm, modernizm, • przedstawia najwybitniejszych przedstawicieli z dziedziny literatury: Bolesława Prusa, Elizę Orzeszkową, Henryka Sienkiewicza, Kazimierza Przerwę-Tetmajera, Jana Kasprowicza, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta, • przedstawia najwybitniejszych przedstawicieli z dziedziny sztuki: Jana Matejkę, Juliusza Kossaka, Maksymiliana Gierymskiego, Leona Wyczółkowskiego, Juliana Fałata, Aleksandra Gierymskiego, Stanisława Wyspiańskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia osiągnięcia w kulturze, sztuce i szkolnictwie na ziemiach polskich w ostatnim półwieczu niewoli, • objaśnia tendencje w sztukach plastycznych i w architekturze, • wyjaśnia, dlaczego kultura i sztuka polska rozwijała się najlepiej w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Historia</i>, kl. III • zeszyt ćwiczeń • tekst źródłowy • źródła ikonograficzne • materiały ilustracyjne, reprodukcje obrazów np. (<i>Melancholia</i> Jacka Malczewskiego) 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena przygotowania uczniów do lekcji • aktywność uczniów na lekcji • ocena pracy w grupach na lekcji
		<p>2</p>	<p>Lekcja powtórzeniowa. Sprawdzian wiadomości ocena według kryteriów zawartych w WOS i PSO</p>			

V Wielka wojna 1914–1918 rok

V Wielka wojna 1914–1918 rok						
29. Europa zmierza ku wojnie	37.1	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje wydarzenia na Półwyspie Bałkańskim, omawia przyczyny wojen bałkańskich oraz ich skutki dla sytuacji w Europie, potrafi przedstawić plany wojenne Niemiec przed I wojną światową, zna i wyjaśnia pojęcia: Trójprzymierze, Trójporozumienie, wojna błyskawiczna, „kocioł bałkański”, Ententa – serdeczne porozumienie, zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1881 r., 1882 r., 1894 r., 1904 r., 1907 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne przyczyny konfliktów między mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX wieku i umiejscawia je na politycznej mapie Europy i świata, potrafi wskazać na mapie państwa, które poszerzyły swoje granice w wyniku wojny bałkańskiej, potrafi wyjaśnić, w jaki sposób polityka zagraniczna Niemiec przełomu XIX/XX wieku wpłynęła na układ sił w Europie. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń teksty źródłowe źródła ikonograficzne mapa <i>Europa i świat w latach 1871–1918</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 87, 88, Demart i WSZ PWN zeszyt ćwiczeń do map konturowych 	<ul style="list-style-type: none"> ocena wyników pracy ze źródłami ocena pracy na lekcji i bieżących wiadomości umiejętność posługiwania się mapą oraz rozwiązywania ćwiczeń na mapach konturowych
30. Wielka wojna (1914–1918)	37.1, 37.2	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyczyny wybuchu I wojny światowej, omawia charakter działań wojennych i zastosowanie nowych rodzajów broni, potrafi opisać skutki społeczne i gospodarcze I wojny światowej, wymienia główne fronty I wojny światowej, opisuje wydarzenie z 28. 06. 1914 r., 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje specyfikę działań wojennych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych, potrafi wskazać na mapie i scharakteryzować działania wojenne głównych frontów I wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III źródła historyczne zeszyt ćwiczeń mapy konturowe tekst źródłowy mapa <i>I wojna światowa 1914–1918</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 89, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszycie ćwiczeń na mapach konturowych ocena umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego

			<ul style="list-style-type: none"> zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 11. 11. 1918 r., 28. 06.1919 r., zna datę i okoliczności podpisania traktatu w Wersalu, zna i posługuje się pojęciami: państwa centralne, system wersalski, wojna pozycyjna, wojna podwodna. 			<ul style="list-style-type: none"> ocena umiejętności posługiwania się źródłami kartograficznymi: mapą, ścienną, atlasem
31. Rewolucja i wojna domowa w Rosji	38.1, 38.2, 38.3, 38.4	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny wybuchy rewolucji w Rosji, sytuuje w czasie i przestrzeni rewolucję lutowa oraz rewolucję październikową, potrafi ocenić rolę Lenina w przejęciu przez bolszewików władzy w Rosji, zna okoliczności wybuchu wojny domowej w Rosji, zna i stosuje pojęcia: okres dwuwładzy, tezy kwietniowe, Rada Komisarzy Ludowych, wojna domowa, rewolucja październikowa, bolszewik zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 15. 03. 1917 r., 3. 03. 1918 r., przedstawia postaci: Lenina, Ławra Karniłowa, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r., wyjaśnia okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji, charakteryzuje następstwa rewolucji rosyjskich dla Rosji i Europy, opisuje reakcję państw europejskich na wydarzenia w Rosji, wyjaśnia pojęcie: dyktatura proletariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy materiał ilustracyjny źródła ikonograficzne mapa <i>Europa i świat w latach 1871–1918</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 89, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena interpretacji różnego rodzaju źródeł, ocena właściwego wnioskowania ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszycie ćwiczeń ocena umiejętności pracy z mapą
32. Sprawa polska na początku I wojny światowej	39.1, 39.3	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia pierwsze polskie formacje wojskowe, wymienia dwie orientacje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III źródła historyczne tekst źródłowy zeszyt ćwiczeń 	<ul style="list-style-type: none"> ocena wyników pracy ze źródłami ocena interpretacji różnego rodzaju

			<p>uksztalowane przed wybuchem I wojny światowej w społeczeństwie polskim,</p> <ul style="list-style-type: none"> zna i wyjaśnia okoliczności powstania Legionów Polskich zna i stosuje pojęcia: koncepcja trialistyczna, Legiony Polskie, Komitet Narodowy Polski, bajończycy, Legion Puławski, Brygada Strzelców Polskich, przedstawia postaci: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych, wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> mapa <i>I wojna światowa Europa 1914–1918</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i>, s. 90, 91, Demart i WSZ PWN 	<p>źródła, ocena właściwego wnioskania</p>
33. Droga ku niepodległości	39.1, 39.2, 39.3	2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje polskie formacje wojskowe walczące u boku armii państw centralnych oraz Rosji, potrafi opisać okoliczności wydania Aktu 5 listopada 1916 r. i wyjaśnić jego znaczenie dla sprawy polskiej, zna i wyjaśnia pojęcia: Polskie Siły Zbrojne, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna, legion, Błękitna Armia, przedstawia postaci: Józefa Dowbór-Muśnickiego, Józefa Hallera, Ignacego Paderewskiego, Thomasa Woodrowa Wilsona, Mikołaja II, zna datę i przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie: 11. 11. 1918 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wysiłek zbrojny Polaków na frontach I wojny światowej, wyjaśnia, w jakich okolicznościach doszło do przekazania władzy Piłsudskiemu. 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Historia</i>, kl. III zeszyt ćwiczeń tekst źródłowy materiały ilustracyjne źródła ikonograficzne mapa <i>I wojna światowa Europa 1914–1918</i> <i>Atlas historyczny gimnazjum</i> [kursywa], s. 90, 91, Demart i WSZ PWN 	<ul style="list-style-type: none"> ocena samodzielnej pracy na lekcji ocena umiejętności rozwiązywania zadań w zeszycie ćwiczeń
		2	<p>Lekcja powtórzeniowa. Sprawdzian wiadomości ocena według kryteriów zawartych w WOS i PSO</p>			